

ת"פ 20234/03/21 - מדינת ישראל, משרד הרווחה, העבודה, והשירותים החברתיים נגד אחמד ח'יר

בית הדין האזורי לעבודה בנצרת

ת"פ 20234-03-21

בפני: כבוד הנשיא מירון שוורץ

המאשימה	מדינת ישראל משרד הרווחה, העבודה, והשירותים החברתיים ע"י ב"כ: עו"ד חן אביטן
הנאשם	אחמד ח'יר
-	בעצמו

גזר דין

1. בהתאם להסדר אליו הגיעו הצדדים ביום 3.10.2021, הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן (2).
2. הנאשם הורשע בעבירה שעניינה איסור התקשרות עם מי שאינו בעל רישיון או היתר מיוחד, לפי סעיפים 10ב(א) ו-20(ד) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996 (להלן: **החוק**).

טענות הצדדים בתמצית

3. **המאשימה** טענה בין היתר, כי בנסיבות שלפנינו בהן הועסקו 35 עובדים מדובר ב 35 יחידות עבירה ויש לגזור עונש בגין כל עבירה בנפרד. בסיכומיה, הפנתה לפסיקה.
4. בנוסף, עמדה המאשימה על הערכים החברתיים העומדים בבסיס החוק, והוסיפה כי מעסיק הפועל כקבלן ללא רישיון או שמקבל שירותים מקבלן שאין לו רישיון, חוטא תחת המטרות והתכליות של החוק. הדברים מקבלים משנה תוקף וחומרה לנוכח היקף התופעה של העסקת עובדים במתכונת העסקה קבלנית וזאת על מנת להימנע מקיום הוראות החוק הקוגנטיות.
5. באשר למדיניות הענישה הקבועה בעבירות קודמות לעבירות נשוא כתב האישום, מבקשת המאשימה להפנות לשלושה פסקי דין: ת.פ (חיפה) 50809-03-18 מ"י נ' **מ.ס.מגדלי יונייטד**, [פורסם בנבו] מיום 4.11.2019, ת.פ (ב"ש) 32556-07-14 מ"י נ' **פוינט א.נ. אבטחה**, [פורסם בנבו] מיום 29.12.2015, ותיק נוסף ת.פ (ת"א) 35528-12-16 מ"י נ' **פרח ירוק**, [פורסם בנבו] מיום

15.12.2018, שם נקבע כי מתחם הענישה הראוי הוא בין 30% ל- 60% מגובה הקנס המקסימלי.

6. לפי גרסת הנאשם, ההתקשרות נעשתה בתום לב וזאת לאחר שקבוצת חיילים משוחררים בשם "עבודה גלילית" ביקשו עבודה. לטענת המאשימה, הנאשם מסר כי סבר שלא מדובר בקבוצה קבלנית, אלא בקומונה ובעבודה מועדפת שאינה דורשת את אישורי משרד הכלכלה. המאשימה סבורה כי יש לדחות את טענת הנאשם בהקשר זה וביחס לתום הלב.

7. המאשימה מפנה לכך שהנאשם בעצמו, בשנת 2020 עסק בעבר כקבלן כח אדם ללא רישיון כדן, נחקר, הוגש נגדו כתב אישום והחקירה שם הגיעה לכדי הליך פלילי (מפנה לת.פ. 53940-11-19) ומוסיפה כי **"שם בעצם הקבלן שעסק ללא רישיון הורשע בגין ביצוע עבירה של העסקת עובדים ללא רישיון. למעשה, בעקבות גזר הדין בתיק ההוא, שהיה בת"א, הנאשם פעל והוציא רישיון להעסקת כח אדם. למעשה, היה על הנאשם לדעת שהעסקת עובדים גם אם מקבלן מגורם אחר, מחייבת החזקה ברישיון ורישיון כדן".** המאשימה סבורה כי מכאן גם בעניינו, כשהנאשם קיבל לידי את אותם עובדים, הוא היה אמור לדעת שמי שמספק לו את העובדים אמור להיות קבלן בעל רישיון כדן.

8. מנגד, מציינת כי לזכות הנאשם **"שהודה בעובדות נשוא כתב האישום, שיתף פעולה באופן מלא, גם במהלך החקירה וגם במסגרת ההליך הפלילי ולמעשה גם חסך מזמנו השיפוטי היקר של בית הדין".**

9. בנסיבות שתוארו, המאשימה ביקשה:

" לגזור את עונשו של הנאשם בגין 35 עבירות לפי סעיף 10ב(א) לחוק ולהטיל עליו קנס בשיעור של 50% מגובה הקנס המקסימלי לכל יחידת עבירה ובסך שלא יפחת מ- 252,000 ₪. שזה 14,400 כפול 35 כפול 50% מגובה הקנס המקסימלי. בנוסף המאשימה תבקש שהנאשם יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה למשך 3 שנים".

10. **הנאשם, בסיכומים מטעמו תיאר את נסיבות ביצוע העבירה כך:**

"... זה היה תחילת הבלגן של הקורונה. מלא אנשים רצו לעבוד ולא היתה מספיק עבודה בארץ, כולם היו בחל"ת. ... אז בתחילת מרץ התחיל הבלגן של מלא עובדים שהגיע איתם. ביקשנו מאדון שחר להביא לנו מסמכים שהוא לא צריך להיות קבלן כח אדם כמו השומר החדש אלא רישיון כח אדם. אז הוא המציא לנו מכתב מעו"ד שהוא לא צריך להיות קבלן כח אדם, מצורף מכתב, מבקש להציגו לבית הדין.

המכתב מעו"ד שגית זוהר שממוען אל שחר מרום מיום 6/7/20 הוגש וסומן נ/1

אז הוא המציא לנו את המכתב הזה מעוה"ד, אחרי כמה זמן הבנו שכן צריך כח אדם אז שחררנו אותו. משך הזמן שעבד אצלנו 4 שבועות בערך".

11. באשר ליחידות העבירה שמופיעות בכתב האישום - טען הנאשם כי סה"כ 4 עובדים עבדו בכל התקופה הרלוונטית ואילו לגבי שאר העובדים המצוינים בכתב האישום "...זה התחיל מחצי יום, רבע יום ואנשים אפילו לא עבדו יומיים, לא הזמנו אותם והוא פעל על דעת עצמו ולא שאל אותנו". הנאשם הציג את רישום העובדים וטען כי מעל 15 עובדים עבדו רק יום אחד (נ/2).

12. לשאלת בית הדין, התייחס הנאשם לתיק האחר, אליו הפנתה המאשימה, שם הוגש כתב אישום כנגדו, והשיב: "...בתיק הקודם לא הייתי חשוף, שאני צריך לעבוד עם רישיון כח אדם, לאחר שהבנו משר העבודה והרווחה שכן צריך לקח לי חודשיים להוציא את הרישיון ולהמשיך בדרך שלי. היום אני מחזיק ברישיון. אני מפוקח במקום העבודה עם כל התנאים המחמירים שיש לרבות חיסונים".

עוד הוסיף הנאשם באשר לנסיבותיו האישיות כי הוא נשוי, אשתו מובטלת מתקופת הקורונה ויש לו 3 ילדים. ברשותו "עסק קטן עם רכב אחד, משכורתי נעה בסביבות ₪ 12,000 ברוטו וזה המצב".

13. ועוד בנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, במסגרת הטענות לעונש, העיד מר גולני מטעם הנאשם כך:

"אני שי גולני ואני מנהל את אתר מלכיה שאחמד עובד בו. אחמד לפני 10-12 שנה היה שכיר אצלנו עם עוד 6 בני משפחה והיו הרבה קבלנים והיה אחמד כשכיר והיה לנו עוד קצת שכירים. ... דווקא את הנאשם הפכנו כקבלן כי היה חוסר נעימות, בני משפחתו חשבו שמאוד נוח לתבוע את הקיבוץ וגם לו היתה מאוד אי נעימות עם זה, נפלתי מסולם והתחזויות מאוד לא נעימות, לכן החלטנו איתו כי ייקח את הקבוצה של שבעה חבר'ה ויעבוד כקבלן בודד חריג אצלנו כאשר כל השאר הינם שכירים..."

... ב- 2/20 שחר הגיע לשטח וביקש עבודה. אני ביררתי גם עם משרד עוה"ד והכל והתברר כי גם השומר החדש שהיום מוביל את נושא החיילים המשוחררים אין לו רישיון תמ"ת כי היה כאן ענין של עובדים לזמן קצר הבאים לתקופה של סיום המועדפת ונוסעים לחו"ל, הם טענו שלא נדרשים לאישור הזה, לדעתי לשומר החדש עד היום אין את אישור התמ"ת. הכרנו את שחר כעובד קטיף והוא בא אלינו עם קבוצה של חבר'ה ואמרתי לנאשם כי מבירור שעשיתי הוא אינו צריך את האישור הזה. המשכתי לעשות בירורים ולאחר שבוע הבנתי שזה לא נכון, שגם שחר המאגד חיילים משוחררים שהוא חייל משוחרר בעצמו, עדיין נדרש לאישור הזה ואז ביקשנו את האישור הזה משחר. שחר נתקל במצב שכל מבטלי הטיסות של 2/20 מבקשים עבודה ואז הוא התחיל לעשות לנו בשטח תחנת רכבת ונוצר איבוד שליטה, הוא הביא את מי שרצה, עשרות אנשים הסתובבו, עשינו סטופ ושלחנו אותם הביתה. הבנו כי האישור של התמ"ת לא יגיע ומנצלים אותנו כך שהיינו צריכים להפסיק את זה".

עוד הוסיף מר גולני כי תקופת ביצוע העבודה נמשכה חודש ימים בלבד "... עם מעט מאוד אנשים שהיו שם...". מר גולני ביקש להקל על עונשו של הנאשם וציין כי "חקלאי הצפון אינם בקיאים בחוק...".

14. במסגרת הטיעונים לעונש הוגשו שני מכתבים אשר לטענת הנאשם הוגשו באמצעות מר גולני למשרד העבודה וגורמים נוספים (3 נ/ו - 4 נ/ו) - מדובר בפנייתו של מר גולני בנוגע לאי הבהירות העולה מהוראות החוק בנושא הסדרת רישיון לקבלן כוח אדם ולקבלן שירות.

דין והכרעה

15. חוק העסקת עובדים ע"י קבלני כוח אדם ביקש להסדיר את העסקתם של עובדים במגזרים בהם קיימת ניידות גבוהה, על מנת שלא ינוצלו על דרך קיפוח זכויותיהם, כדוגמת שכר הולם ותשלום תנאים סוציאליים נאותים. לצורך כך, קובע החוק כי קבלן כוח אדם יחויב ברישיון לצורך עיסוקו בתחום זה.

16. החוק בא אם כן, להבטיח את זכויות העובד המועסק על ידי קבלן כוח אדם ורווחתו, באמצעות הדרישה ממבקש הרישיון להוכיח את כשירותו המקצועית לניהול עסק מסוג זה וכן להעמיד ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת למילוי חובותיו כלפי עובדיו. ביהמ"ש העליון נדרש לסוגיה בבג"צ 450/97 **תנופה שירותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' אלי ישי שר העבודה והרווחה**, מיום 27.5.1998, תוך שהוא קובע כי החוק בא להבטיח את זכויות העובד ואת רווחתו, תוך מתוך ההבנה כי קיים שוני מהותי בין דפוס העסקה ישיר, לבין דפוס העסקה באמצעות קבלן כוח אדם.

17. כך גם מעגן החוק ומסדיר את הרישוי והפיקוח על קבלן כוח אדם. לעניינו, רלוונטי סעיף 10ב(א) לחוק, "איסור התקשרות עם מי שאינו בעל רישיון או היתר מיוחד" הקובע:

" לא יקבל אדם שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם או שירות מקבלן שירות, ולא יתקשר עמם לקבלת שירותים כאמור, אלא אם כן קבלן כוח האדם הוא בעל רישיון או היתר מיוחד לפי פרק זה, לפי העניין, והמציא לאותו אדם העתק ממנו, או שקבלן השירות הוא בעל רישיון לפי פרק זה והמציא לאותו אדם העתק ממנו".

18. ובאשר לגזירת עונשו של הנאשם - זו תתבצע על פי תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", אשר קבע מספר שלבים אותם יש ליישם לצורך קביעת העונש.

בע"פ 8641/12 **מוחמד סעד נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], מיום 29.4.2013 (להלן: **עניין סעד**) עמד ביהמ"ש העליון על המנגנון התלת-שלבי לגזירת העונש שנקבע בתיקון 113. כך נפסק:

"בשלב הראשון - המקדמי, נדרש בית המשפט לבדוק האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין)). לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין); בעקבות המסקנה שהתקבלה בשלב הראשון ימשיך בית המשפט לשני השלבים הבאים:

בשלב השני קובע בית המשפט מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה;

ובשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיים אחד משני חריגים שיפורטו להלן). כאן המקום לציין כי הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה הנבחנות בעת קביעת מתחם הענישה (כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין), והנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה הנבחנות בגזירת העונש (כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין) אינן רשימה סגורה, ואין בנסיבות שציין המחוקק ופרטן במפורש, כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשקול נסיבות נוספות (סעיף 40יב לחוק העונשין) ".

סעיף העונשין הרלוונטי לענייננו - סעיף 20 (ד) לחוק, מלמד אף הוא כי המחוקק מייחס חשיבות יתרה לשמירה קפדנית על הוראותיו. להלן נוסחו:

" מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 10ב, או מי שהתקשר עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות הסעיף האמור, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, ואם קיבל שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, או קיבל שירות מקבלן שירות שאין לו רישיון בניגוד להוראות אותו סעיף, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין בעבור כל עובד שהועסק אצלו במסגרת שירות כוח האדם או השירות כאמור."

19. השאלה אימתי מעשים ועבירות יוגדרו "אירוע אחד" (השלב הראשון) - נדונה בע"פ 12113-04-14 אחים ראני בע"מ נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] 12.3.2019 (להלן: עניין אחים ראני). בית הדין הארצי בעניין אחים ראני, שב ודחה את טענת המדינה לפיה יש לראות בכל עבירה של העסקה שלא כדין כאירוע נפרד, על יסוד הנפסק בפרשת חדוות הורים ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים, [פורסם בנבו] מיום 8.2.2014, והנפסק בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.10.2014. להלן עיקרי פסיקתו - והאזכורים שם (הדגשה במקור):

"ערעור המדינה מופנה כנגד גזר הדין של בית הדין קמא והוא מתמקד בטענה לפיה יש לראות בכל

עבירה של העסקה שלא כדין כאירוע נפרד. גישה זו של המדינה נדחתה בפסק הדין המנחה של בית דין זה ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ [פורסם בנבו] (8.2.2014) כדלקמן:

לגבי השאלה מהו "אירוע אחד" קיימות מספר גישות. עיון בפרוטוקולים של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אשר דנה בהצעה לתיקון 113, מעלה כי הנושא נדון לעומקו אך לבסוף לא הוספה הגדרה ברורה למונח "אירוע", וזו הושארה לבתי המשפט בהתאם לנסיבות כל מקרה (ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 27.8.14; להלן: עניין פלוני). בספרות הועלתה האפשרות להקיש לצורך כך מהפסיקה שעסקה בשאלה מהו "אותו מעשה" לעניין סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (הקובע שאין להעניש יותר מפעם אחת "בשל אותו מעשה"), בה נקבע כי "השאלה מהו מעשה אחד נבחנת בכל מקרה ומקרה לפני נסיבותיו ואמת המידה לעניין זה איננה רק פיזית אלא גם נורמטיבית-ערכית. שניים מהם מבחני העזר אשר פותחו בפסיקה לצורך הכרעה בסוגיה זו: המבחן הצורני-עובדתי הבוחן האם הפעולות, אף שהן עוקבות ובוצעו ברצף, נפרדות וניתנות לפיצול; והמבחן המהותי-מוסרי, בגדרו יש לבחון, בין היתר, את חשיבותו של הערך הנפגע, את ריבוי הנפגעים ואת השיקול המוסרי אליו מצטרף גם שיקול ההרתעה" (ע"פ 8748/08 ברכה נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 10.10.11, בו נקבע כי נהיגה בשכרות שהובילה למותם של ששה אנשים לא תיחשב כ"מעשה אחד" לצורך גזירת העונש).

לפי גישה זו, השאלה מהו אותו "מעשה" אמנם אינה זהה לשאלה מהו אותו "אירוע", אך גם לצורך השאלה מהו "אירוע" ניתן להיעזר במבחן הצורני-עובדתי וכן במבחן האינטרס המוגן, כך ש"מסכת של מעשים ועבירות תוגדר "אירוע אחד" בכל אותם מצבים שבהם ההסתכלות באירוע העברייני תביא את המתבונן למסקנה שפיצולם יהיה מלאכותי, וכי לאמיתו של דבר מדובר במכלול אחד", ועם זאת "ריבוי נפגעים עשוי להשפיע על הסיווג הראוי. כך, יהיה אפשר לקבץ רצף של עבירות נפרדות לכדי אירוע אחד כאשר מדובר בפגיעה קלה באינטרס המוגן או כשמדובר בקרבן אחד, ואילו כאשר האינטרס החברתי המוגן הוא אינטרס רב עוצמה, וקיימים מספר קורבנות, תופרד כל עבירה ותיחשב לאירוע בפני עצמו" (יניב ואקי ויורם רבין, הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא, הפרקליט נ"ב 413 (2012); להלן: ואקי ורבין; בעמ' 443).

בפסיקת בית המשפט העליון שניתנה בימים אלו (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.10.14) הסכימו שלושת השופטים כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים. לפי דעת הרוב (מפי השופטת דפנה ברק-ארז), כאירוע אחד תיחשבה מספר עבירות שיש ביניהן "קשר הדוק", דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תוכנית עבריינית (כדוגמאות ראו, למשל, את ע"פ 1127/13 גברזגי נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 15.1.14 - בו קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת סכין ושוד בנסיבות מחמירות הוכרו כ"אירוע" אחד; או ע"פ 7222/13 אלוג' נ. מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 29.9.14 - בו נהיגה ללא רישיון, נהיגה בפסילה ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים שנעשו באותו זמן הוכרו כ"אירוע" אחד). השופט עוזי פוגלמן הצטרף, ככלל, לגישה זו, והדגיש כי הבחינה בשאלה זו הינה תכליתית-פונקציונלית ומהווה כלי עזר בלבד. השופט יורם דנציגר סבר שאין צורך במבחן חדש, וניתן להיעזר במבחן הצורני-עובדתי שפורט לעיל.

...

יוצא מכאן, כי אין לקבל את ערעור המדינה לפיו היה על בית הדין קמא לראות בכל אחת מהעבירות

של העסקה שלא כדין - ביחס לחברה - כאירוע נפרד; ובעבירות של נושא אחריות משרה לעבירות של העסקה שלא כדין שנעברו על ידי החברה - ביחס לכל אחד מהנאשמים כאירועים נפרדים."

20. קביעת מתחם הענישה הראוי (השלב השני) - תערך בהתאם לעיקרון ההלימות. בבואו של ביהמ"ש לקבוע מתחם ענישה ראוי יתחשב בשלושה עניינים: הערך החברתי, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. כך נפסק בענין סעד:

" ראשית, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; שנית, במדיניות הענישה הנהוגה; ושלישית, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. נבאר שיקולים אלו להלן, אך לפני כן נדגיש כי עקרון ההלימות מביא בחשבון את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם. כלומר, יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה...

הנסיבות המפורטות שם הן מגוונות. יש שבכוחן להשפיע לקולא או לחומרה; יש שלקולא בלבד; ויש שלחומרה בלבד (סעיף 40ט(ב) לחוק העונשין). הנסיבות שבכוחן להשפיע לקולא או לחומרה הן (לפי ספרורן שם): (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה; (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה; (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה; (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה. הנסיבות שבכוחן להשפיע לקולא בלבד הן: (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו; (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה; (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה; (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב לפרק ה1. הנסיבות שבכוחן להשפיע לחומרה בלבד הן: (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו; (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה " .

(הדגשה אינה במקור. ראו בענין סעד בסעיף 23 וסעיף 25 לפסה"ד).

וידגש כי בשלב זה לא ניתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות לעבירה.

21. גזירת העונש (השלב השלישי) - בשלב זה ינתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות למעשה העבירה:

"אלה הן הנסיבות: (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו; (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם; (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו; (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב; (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה; (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו; (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומו לחברה; (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה; (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק; (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה; (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו."

(ראו בעניין סעד בסעיף 27 לפסה"ד).

עוד נפסק כי ביהמ"ש מוסמך בשלב גזירת העונש לקבוע עונש החורג ממתחם הענישה וככל שהתקיים אחד משני חריגים: האחד, "חריג לקולא" - השיקול השיקומי, וככל שנמצא כי הנאשם השתקם או שיש סיכומי של ממש לשיקומו השני, "חריג לחומרה" - שיקול של הגנה על שלום הציבור, כלומר, מדובר בחריג שיתחשב באפשרות שקיים חשש ממשי שהנאשם ישוב ויבצע עבירות **"וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור"** (סעיף 40ה לחוק העונשין) (עניין סעד בסעיף 28 לפסה"ד).

22. שני שיקולים נוספים שבית המשפט רשאי להתחשב בהם בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם - אך בהתקיימם לא מוסמך ביהמ"ש לחרוג ממתחם הענישה **"הם הרתעה אישית והרתעת הרבים (בהתאם לסעיפים 140 ו-140ז לחוק העונשין)"**. (עניין סעד בסעיף 28 לפסה"ד).

לאור העקרונות כפי שהובאו לעיל נפנה לבחינת השיקולים המנחים בגזירת דינו של הנאשם.

השלב הראשון - לפנינו "ארוע אחד" :

23. אין בידי לקבל את עמדת הנאשמת אשר טוענת כי לפנינו 35 אירועי עבירה, כמספר העובדים, ומבקשת לגזור עונשו של הנאשם בגין כל עבירה בנפרד.

24. כפי שעולה מהעובדות בתיק זה, מדובר בעבירה של התקשרות עם קבלן כוח אדם ללא רישיון שסיפק 35 עובדים וקבלת שירות ממנו. המאשימה מציינת בכתב האישום: **"נמצא בתקופה שמחודש 02/2020 עד חודש 03/2020 התקשר הנאשם עם שחר מרום - "קטיף גליל" (להלן: "הקבלן")... בהסכם שעניינו אספקת כוח אדם..."** ובהמשך **"... בתקופה הנבדקת... קיבל הנאשם מהקבלן כוח אדם... ובאמצעות 35 עובדים מעובדי הקבלן..."**.

25. ובאשר לטענת המאשימה ל"ריבוי עבירות", כפי שעולה במסגרת טיעוניה בכתב (סעיף 9) ומבקשת לטעון כי מדובר באירוע מרובה עבירות, כמספר העובדים (35) אין לקבלה כפי שהיא, אלא באופן חלקי בלבד, כפי שיוסבר בהמשך.

ביום 10.12.2020 ניתן בבית הדין הארצי פסק **בעניין באר הנדסה** (ע"פ 12602-03-20 מ"י נ' באר הנדסה בע"מ ואח' [פורסם בנבו] מיום 10.12.2020) במסגרתו בין היתר שב בית הדין ואיבחן בין המונח "ארוע" למונח "מעשה" והתווה את העקרונות שלאורם יש להכריע במקרה של ריבוי עבירות.

להלן אביא את עיקרי פסק הדין בעניין באר הנדסה היפים גם לעניינו :

"ראשית, המונח "אירוע" אינו חופף למונח "מעשה", אלא הוא רחב ממנו. משכך, ובהתאם לנסיבות הענין, אירוע יכול שיהא מורכב ממעשה אחד או מספר מעשים. בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.14) נקבע כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים (ראו סעיפים 18 - 31 לחוות דעתו של השופט דנציגר ובין היתר האמור בפסקה 27 לפיה "כאמור, המונחים 'מעשה' ו'אירוע' שונים זה מזה, ואינם בהכרח חופפים זה לזה. מדיוני הועדה ומלשונן של המונח 'אירוע' עולה המסקנה כי המונח 'אירוע' רחב יותר מהמונח 'מעשה', וכי 'אירוע אחד' יכול לכלול 'כמה מעשים'". יצוין שכל חברי ההרכב שם הסכימו לאמור, הגם שבהמשך נחלקו בנוגע להנמקה המשפטית באשר למבחנים שצריכים לשמש להגדרתם של מונחים אלו; ראו גם ענין חדוות הרים פסקה 16).

שנית, להגדרת "אירוע" ולהגדרת "מעשה" תפקידים שונים בתהליך גזירת הדין. המונח "מעשה" מגדיר את תקרת העונש המכסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות. המונח "אירוע" מכתוב את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע בתהליך גזירת הדין, כשלכל אירוע נדרשת קביעת מתחם ענישה נפרד.

הנה כי כן, ריבוי העבירות בהן הורשע הנאשם עשוי להצמיח אירוע או יותר (ולכל היותר כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם), וכל אירוע עשוי להצמיח מספר מעשים (ולכל היותר כמספר העבירות הכלולות באותו אירוע). מכאן כי מספר האירועים והמעשים, הינו, לכל היותר, כמספר העבירות בהן הורשע הנאשם, ובחלק מהמקרים נמוך ממנו. כיוון שהמונחים "אירוע" ו"מעשה" הם מונחים שונים, הקבועים בדברי חקיקה שונים ובעלי תפקידים שונים, מתחדדת שאלת סדר בחינתם. מבחינה מתודולוגית, ובקליפת האגוז, סדר הבחינה במצבים של ריבוי עבירות הוא - זיהוי מספר האירועים; קביעת תקרת העונש ביחס לכל אירוע בהתחשב במספר המעשים מהם הוא מורכב; קביעת מתחם העונש ההולם בגין כל אירוע. על היבטים יישומיים אלה נרחיב להלן."

גם במקרה של אירוע אחד מרובה עבירות, הרי שאין בקביעה זו כשלעצמה להביא למסקנה כי יש להכפיל את הקנס המנהלי ב"יחידות העבירה", כלומר במספר העובדים. לענין זה אפנה לע"פ (ארצי) 35705-09-19 **גיא ספירשטיין - מדינת ישראל** [פורסם בנבו] מיום 13.12.2020, שם בהתייחסו של בית הדין הארצי לנפסק בעניין באר הנדסה מוסיף, כך:

" בתמצית רבה נציין, כי יש להבחין בין אירוע אחד המורכב ממעשה אחד לבין אירוע אחד המורכב ממספר מעשים נפרדים "יחידות עבירה" כהגדרתן בפסק דינו של בית הדין האזורי; לענין המבחנים לאבחנה בין "מעשה אחד" המצדיק הטלת עונש אחד לבין "כמה מעשים" המגבשים כמה עבירות ומאפשרים הטלת כמה עונשים, ראו: דיקלה ואקי מה בין ריבוי אירועים לריבוי עבירות משפט מפתח 102 (דצמבר 2015), שכן בחינה זו תשליך על תקרת העונש המכסימלית. עם זאת, גם במצב של מעשים נפרדים בתוך אירוע אחד "אין לקבוע את מתחם הענישה (או את העונש עצמו) באופן אוטומטי על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק (או כל

שיעור ממנו) במספר "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע, שכן יש בכך כדי לעקר את הקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד וכן עלולה לנבוע מכך תוצאה בלתי סבירה (בהיבט של גובה הקנס), המנוגדת להנחיה החקיקתית לקבוע עונש הולם ומידתי לאירוע הכולל...

במקרה שלפנינו, מדובר בתקופת התקשרות קצרה ביותר, ובנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן בתקופת קורונה. מעבר לכך, ניכר כי מעבר לקבלת שירותים של 4 עובדים, כל יתר העובדים עבדו מספר שעות זעום ואין לראות כל אחד מהם, בנסיבות אלה, כ"יחידת עבירה". לפיכך, יש לקבוע כי מדובר באירוע אחד, במסגרתו יש להביא בחשבון 4 יחידות עבירה, בגין אותם 4 עובדים אשר עבדו הלכה למעשה.

השלב השני - מתחם הענישה

26. בבוא בית הדין לקבוע את מתחם הענישה עליו לתת משקל לחומרת העבירה לפיה הנאשם התקשר עם קבלן, חברת כוח אדם ללא רישיון לקבלת שירותים.

המאשימה טענה כי מתחם הענישה הראוי בעניינו של הנאשם הוא 50% מהקנס המקסימלי בנוגע בגין 35 עבירות (כמפורט לעיל במסגרת הצגת טיעוניה) ובסך שלא יפחת מ 252,000 ₪. כמו כן ביקשה המאשימה כי הנאשם יחתום על התחייבות ל 3 שנים שלא יעבור עבירה לפי החוק.

27. בשלב זה ולעניין קביעת מתחם הענישה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו. יש להביא בחשבון גם את מדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (בשלב זה, לא ניתן ביטוי לנסיבות האישיות של מבצע העבירה שאינן קשורות לעבירה).

28. הכלל הוא כי העונש המרבי אמור לשקף את הנסיבות החמורות ביותר האפשריות לביצוע העבירה, כאשר מטבע הדברים נסיבות אלה אמורות להיות נדירות ביותר, ורובן המכריע של המעשים המהווים עבירות אינו עונה על נסיבות אלה (ר' עניין חדוות הורים).

29. כתב האישום עוסק בהפרה של החוק בשל התקשרות עם קבלן כוח אדם ללא רישיון כדין וקבלת שירותים. על מהותו של חוק זה וחשיבותו פירטתי לעיל ומכאן, שהפרת החוק משמעותה **פגיעה בערך החברתי** המבקש להגן על זכויות אדם ורווחתו. הפרה שכזו מחייבת התייחסות מתאימה של בית הדין בגזירת העונש, כזו שתיתן מענה הולם הבא לשמור על הערך החברתי החשוב שנפגע כתוצאה מההפרה.

30. **מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מושא כתב האישום** - זו נלמדת מגזרי דין של בתי הדין לעבודה שהוגשו שם, נקבעו מתחמי ענישה בשיעור הנע בין 30% לבין 60%. ראו גזרי הדין אליהם הפנתה המאשימה וכן בת"פ (חי') 33572-03-20 **מדינת ישראל נ' מילי - חדרה (91) בע"מ** [פורסם בנבו] מיום 29.6.2021 - ראו האזכורים שם.

31. **ובאשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה -** על פי סעיף 40ט' לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם בנסיבות הקשורות לביצוע העבירה נדרש בית המשפט להתחשב בנסיבות שעשויות להשפיע, לקולא או לחומרא.

במקרה דנן, מדובר בעבירה שבוצעה בתקופת זמן קצרה ביותר החולשת על כחודש אחד בלבד, כאשר מלמד 4 עובדים, הועסקו היתר למשך שעות ספורות ולא הרבה מעבר לכך. כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק למי מהעובדים מבחינת פגיעה בזכויותיהם. מבחינת הפן הכלכלי של ביצוע העבירה יש להביא בחשבון את המניע שהביא את הנאשם לבצע את העבירה - וכפי שטען לפנינו - משבר הקורונה אשר הביא עימו אבטלה ו"**מלא אנשים רצו לעבוד ולא היתה מספיק עבודה בארץ**" ועוד לטענתו אותו המשבר הניע אותו להעסיק חיילים בעבודה מועדפת.

32. לאור כל האמור, בקביעת **מתחם הענישה ההולם** נתתי דעתי לפגיעה בערכים המוגנים, מדיניות הענישה הנהוגה הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ולעמדת המאשימה אשר טענה כי מתחם הענישה הראוי הן באשר לעבירה בעניינה בהעסקת עובדים ע"י התקשרות עם קבלן כח אדם ללא רישיון, אני סבור כי יש להעמיד את מתחם הענישה לאירוע זה, ביחס לנאשם בין **30%-60%** מגובה הקנס המרבי הקבוע לצד העבירה, בגין 4 יחידות עבירה, היינו בין סך של 17,280 ₪, לבין 34,560 ₪.

השלב השלישי - העונש

33. על פי הוראת סעיף 40 ג(ב) לחוק העונשין יש לגזור את העונש מתוך מתחם הענישה בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. בענייננו, הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, אשר יש בהן כדי להשפיע על העונש הינן כדלקמן:

א. הנאשם עסק בעבר (שנת 2020) כקבלן כוח אדם ללא רישיון כדן והוגש נגדו כתב אישום - הליך שבעקבותיו הוציא הנאשם רישיון כדן.

ב. כיום הנאשם בעל משפחה, מתקיים משכר של 12,000 ₪ ברוטו (לטענתו). יש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ולכך שעל שכמו מוטל עול הפרנסה.

ג. הנאשם הודה באשמה וחסך התדיינות מלאה.

שוכנעתי כי בנסיבותיו של תיק זה תכלית הענישה תוגשם בהטלת קנס בגובה 35% מהקנס המרבי בגין 4 יחידות עבירה כפי שהוסבר לעיל. לפיכך, יש לחייב את הנאשם בתשלום קנס בשיעור של 20,160 ₪.

סוף דבר

34. אני מחייב את הנאשם בתשלום קנס בסך של 20,160 ₪ אשר ישולם ב 18 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.1.22. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תועמד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

35. בנוסף, יחתום הנאשם בתוך 30 יום מקבלת גזר דין זה, על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשע למשך שלוש שנים מיום החתימה, שאם לא כן ייקנס בשיעור הקנס המירבי הקבוע לעבירה, היינו 14,400 ₪.

הנאשם יפנה למזכירות בית הדין על מנת לחתום על התחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס. בהתאם לבקשת הצדדים, גזר הדין יישלח בדואר.

ניתן היום, כ"ג חשוון תשפ"ב, 29 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.

מירון שורץ, נשיא